

Κεφ. 2ο: Λαοί στον περίγυρο του βυζαντινού κράτους- Σλάβοι και Βούλγαροι

Ο ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

1. Οι Σλάβοι και οι σχέσεις τους με το Βυζάντιο

• **Οι Σλάβοι**, νομαδικός ινδοευρωπαϊκός λαός, έχουν εγκατασταθεί στις αρχές του 6ου αιώνα βόρεια του ποταμού Δούναβη και πραγματοποιούν εισβολές στα βυζαντινά εδάφη. Στις αρχές του 7ου αιώνα υποτάσσονται στους **Αβάρους**, έναν λαό της στέπας, ουννικής καταγωγής, που έχει δημιουργήσει στο τέλος του 6ου αιώνα μια ισχυρή αυτοκρατορία στην κεντρική Ευρώπη. Άβαροι και Σλάβοι κάνουν από κοινού επιδρομές στα βαλκανικά εδάφη του Βυζαντίου (θυμηθείτε την πολιορκία της Κων/πολης το 626, επί αυτοκράτορα Ηράκλειου), με συχνές ανεπιτυχείς πολιορκίες της Θεσσαλονίκης.

• Στις αρχές του 7ου αιώνα κάποιες **ομάδες Σλάβων** προχωρούν στα εδάφη της νότιας ηπειρωτικής Ελλάδας ως την Πελοπόννησο και ιδρύουν αυτόνομες νησίδες που ονομάζονται **σκλαβηνίες** ανάμεσα στους Έλληνες. Οι συγκεκριμένοι αυτοί Σλάβοι επιδίδονται αρχικά σε επιθέσεις και λεηλασίες των γειτονικών περιοχών, στη συνέχεια όμως αναπτύσσουν σχέσεις με τον ντόπιο πληθυσμό και επηρεάζονται πολιτισμικά.

• Κατά τον 9ο και 10ο αιώνα το Βυζάντιο κατάφερε να τους εντάξει στη βυζαντινή κοινωνία και να τους εξελληνίσει. Η διαδικασία αυτή πέρασε από τα εξής 3 στάδια: αρχικά στρατιωτική υποταγή των Σλάβων, στη συνέχεια εκχριστιανισμός τους και τέλος αφομοίωσή τους* κοινωνικά και εθнологικά.

***αφομοίωση**: απορρόφηση και εξομοίωση από ένα κοινωνικό σύνολο των ξένων στοιχείων που εισέρχονται σε αυτό, συνήθως με παράλληλη εξαφάνιση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους (Λεξικό Κοινής Νεοελληνικής, <http://www.greek-language.gr>)

2. Οι Βούλγαροι και οι σχέσεις τους με το Βυζάντιο

• Στο τέλος του 7ου αιώνα εμφανίζονται στα Βαλκάνια **οι Βούλγαροι**, ένας ασιατικός λαός, με καλή στρατιωτική και πολιτική οργάνωση. Το 680 νικούν τον βυζαντινό στρατό και καταλαμβάνουν την περιοχή ανάμεσα στον ποταμό Δούναβη και την οροσειρά του Αίμου. Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Δ΄ (668-685) συνάπτει ειρήνη μαζί τους με την υποχρέωση να τους αποδίδει ετήσιο φόρο.

• Στην περιοχή ωστόσο εγκατάστασης των Βουλγάρων υπάρχουν ήδη πολυάριθμοι Σλάβοι με τους οποίους θα συγκρουστούν. Τελικά, όμως, οι Βούλγαροι αναμείχθηκαν και συγχωνεύτηκαν με τους Σλάβους. Μέσα από αυτή την ανάμειξη και συγχώνευση προέκυψε η **εθνογένεσή τους**, δηλαδή η **διαμόρφωση του βουλγαρικού έθνους**.

• Στο νέο αυτό κράτος κάθε λαός είχε τη δική του συνεισφορά: Οι Βούλγαροι, που κυριαρχούσαν πολιτικά και στρατιωτικά, έδωσαν το όνομα και την οργάνωση, ενώ οι Σλάβοι, που ήταν αριθμητικά υπέρτεροι, έδωσαν τη γλώσσα.

• Στις σχέσεις Βουλγάρων και Βυζαντίου κυριάρχησε για μεγάλο χρονικό διάστημα ο **πόλεμος**, αλλά και οι εμπορικές συναλλαγές, μάλιστα οι ηγεμόνες των Βουλγάρων χρησιμοποιούσαν ως επίσημη γλώσσα τους την ελληνική, καθώς δεν διέθεταν γραπτή γλώσσα.

Κεφ. 2ο: Λαοί στον περίγυρο του βυζαντινού κράτους- Σλάβοι και Βούλγαροι

Το 864 εκχριστιανίστηκαν από το Βυζάντιο και δέχτηκαν την επιρροή του βυζαντινού πολιτισμού.

ΑΣΚΗΣΗ:

1. Αφού μελετήσετε το παράθεμα, σελ. 23 του βιβλίου σας(Συνήθειες Σλάβων),να απαντήσετε γραπτά στην ερώτηση 2 της ίδιας σελίδας.
2. Μελετήστε τον χάρτη της σελ. 25 του σχολικού βιβλίου και παρατηρήστε την εξέλιξη των ορίων του βουλγαρικού κράτους, όπως διαμορφώθηκαν μέσα από συνεχείς πολέμους με το Βυζάντιο.